

a tizenkét magyar apostol arcát, ő nem hiányozhat közülük.” 1923-ban 22 évesen adja ki a „tizenegyek” antológiáját, amelyben tizenegy magyar irodalmár „kiállt fel: itt vagyunk, élünk (...) Bánya vagyunk, új kincsekre csodálkozhatik a világ.” Nehéz kisebbségi sorsban is őrizték szívükben a hitet, s tartották általa a lelket sokat szenvedett, szemefényükként szeretett népükben.

A Szabadság egyik számában bukkantam rá a Volt egyszer egy református templom című írásra, mely szerint Nagyiklód református népe 1940–1944 között gyönyörű templomot épített. Szívüket-lelküket beleépítették Isten hajlékába, de a mostoha idők miatt a magyar verejtékből és adományokból épült református templom végül Nagyiklód és környéke legszebb ortodox templomává lett. A cikkíró így fejezi be a történetet: „Így hát, testvér, ha néha Nagyiklódon visz át az utad, és az országút mellett a község közepén szemed megakad egy szép ortodox templomon, emeld meg a kalapodat, és gondolatban hajts fejet előtte egy pillanatra. Hisz, sok magyar embernek van benne a szíve, lelke, pénze és veritékes munkája. Nevük névsorát a jobb oldali torony fundamentuma rejti, őrzi, amely egy zivataros, szomorú magyar sorsról regél az esti szellőben, az egykori híveit siratva.” Bármilyen szomorú e történet vége, örömmel kell eltöltsön minket az áldozat, mely mennyei kincsek elnyeréséért földi kincseket, pénzt, anyagiakat, verejtéket adott, örökszép bizonyágaként a jézusi lelkületnek: Mert ahol a kincsed van, ott lesz a szíved is. Bárcsak ilyen lenne a mi áldozatunk is, örök értékű, mennyei kincsekben bővelkedő szívünk és életünk. Ámen.

A SZERETET: IGAZI VILÁGOSSÁG

1Jn 2, 8–10

Gondolom, senkinek sem kell bizonyítanom: milyen felbecsülhetetlen kincs a világosság. Elég, ha a Napra, erre az évmilliók óta világító égitestre gondolunk, amelynek fénye és melege nélkül nem lenne élet Földünkön, s örök sötétség és hideg kerítené hatalmába világunkat. Hála Istennek, a Nap, sugaraival minden reggel elúzi az éj sötétjét, ragyogása bearanyozza szerető Atyánk teremtett világát, s benne gyermekei, az emberek arcát, eietét.

E Föld lakója tehát minden reggel elmondhatja az idézett újszövetségi szavakat: „múlik a sötétség és már fénylik a világosság!” Ha jól odafigyelünk, feltűnt, hogy az idézetből kimaradt egy szó: igazi. Azt hiszem, mondanom sem kell, hogy ez a kihagyás szándékos volt. Mert az igazi világosság – átvitt értelemben – nem az, ami minden reggel pajkos gyermekként bemosolyog ablakunkon, jelezve, hogy „az új nap újabb küzdelemre szólít” (85. ének), hanem az, amiről az első jánosi levél írója így vall: „Aki szereti a

testvérét, az a világosságban van”. S ha jól elgondolkozunk, igazat kell adnunk a bibliai szerzőnek, mert míg a Nap és sugarai az est beálltával eltűnnek szemünk elől, s minden oldalról körülvesz minket a sötétség, addig a szeretet „Napja” sohasem áldozik le, s a szerető ember a legnagyobb sötétségben, csillagoltó éjjeleken is „világosságban van”, fényt és meleget árasztva szeretetével maga körül.

A szeretet ki nem hunyó világosságát árasztotta Jézus is szívéből minden ember felé, s annak fényét nem tudták kioltani két évezred éjszakai sem. Íme, e fény ma is árad felénk, hogy nagy örömet, békességet, ünnepet teremtsen szívünkben, életünkben. Hogy múljon a sötétség, s fényljék az igazi világosság!

A szeretet az igazi világosság, a szív és a lélek fénye. De a szívnek és léleknek van sötétsége is, amely nyomasztóbb, mint a téli éjszakák sötétje, s ez nem más, mint a szeretetlenség, az embertelenség, a gyűlölet! „Aki azt mondja, hogy a világosságban van, de gyűlöli a testvérét, az még mindig a sötétségben van” – támasztja alá állításomat a levélíró, gondolom közérthetően. S bár a legtöbb ember elfogadja ezt a világos érvelést, világunkban mégis sok helyen sötétség honol. Sötétség fizikai értelemben, s ezt igazolandó, elmondok egy esetet. A Szabadság egy hónappal ezelőtti egyik számában olvashattuk a következőket: „Míg a nagyvárosokban százmilliókat költenek az ünnepi megvilágításra, egy Dés melletti tanya harminc lakója még a petróleumlámpa »luxusát« sem élvezheti. Gorbópataka lakói már több hónapja sem a faluboltban, sem Désen nem tudtak petróleumot vásárolni, mi több, a petróleumlámpa üvegét sem gyártják már.” Így a tanyabeliek, akik a villanyáram áldásait eddig még soha nem élvezhették, kénytelenek délután ötkor nyugovóra térni, vagy a tűz világánál, legfennebb gyertyafénynél tölteni a hosszú téli estétet. Igen, míg a nagyvárosok trikolóros fényárban úsznak, addig ezeknek a sötétségre kárhozott embereknek még a petróleumlámpa is elérhetetlen „luxus”, fényüzési cikk, s e szomorú tény, e fizikai sötétség, a káprázatos ragyogás dacára arról győz meg, hogy nagy még a lelki sötétség azokban, akik felelősek azért, hogy családi hajlékokban is múljon a sötétség, s diadalra jusson a világosság!

De a fizikai mellett igen nagy a lelki sötétség. A gyűlölet, rosszindulat, meg nem értés vakhomálya fekete posztóként borítja be szeretetre, megértésre, világosságra sóvárgó életünket. A fényt árasztani hivatottak sötétsége, lelki vaksága, gyűlölete lépten-nyomon „vasfüggönyt” igyekszik emelni a felénk áradó világosság útjába! Sötétségünkben, elvakultságunkban lábbal tapodják legelemibb emberi jogainkat. Elég, ha a közelmúltban kimondott tiltásra gondolunk, amely büntetőeljárást helyez kilátásba Himnuszunk eléneklése esetén. A Krónika egyik újságírója – Ágoston Hugó – ennek kapcsán írta a következőket. „Nyugaton (...) rossz tréfának fogják minősíteni az egészet. Abban a világban, amely felé Románia oly nagy igyekezettel törekszik, sem az egyszerű polgár, sem a politikus nem fogja megérteni, hogy egy szervezet miért nem élhet annak a közösségnek a szimbólumaival, amelynek

az érdekeit védi. (...) Meg aztán; hogyhogy nem lehet bárkinek bármit énekelni? – rázza meg a fejét a német, a brit, a spanyol, a norvég, a holland, a francia, a dán, a belga polgár. Ha ráadásul megtudja, hogy etnikai alapon tiltották be az éneklést, megállapítja, hogy az egy antidemokratikus, nacionalista állam. Végül, ha azt is közlik vele, hogy az a bizonyos büntetőjogi eljárás a kormánypárti sajtó figyelmeztetése nyomán történt, az európai ember végképp azt hiszi, hogy abban az országban a feje tetejére állt a világ, nagy baj van az emberi jogokkal. A nyugati vezetők pedig megállapítják, hogy egy olyan országnak, amely ennyire megrekedt az agresszív - gyűlölködő - nemzetállamiságban - nincs köztük a helye.” Bizony, jó lenne megszívlelniük e sötétségben tévelygőknek a jánosi levél intését: Aki szereti a testvérét, az a világosságban van, de aki gyűlöli, az még mindig a sötétségben. És – az elhangzottak alapján - ott is marad, mert nincs helye a világosságban élők között!

Jézus azért jött, azért élt és szeretett, hogy múljon a sötétség, s a világot betöltse Istenországa világossága, hogy az emberi szívekből örökre továtűnjön a gyűlölet, s azokban, örök lakóként, otthonra leljen a szeretet. A szeretet, ami a legsűrűbb sötétségben is fényt, a legnagyobb nyomorban is ünnepet képes teremteni. A letűnt rendszer egyik karácsonyának előestéjén történt, hogy egy járőröző erdész két, hatalmas köteg fenyőfát cipelő cigányba botlott. A hidegtől elgémberedett emberek külsejéről lerítt a nyomor, az ínség, a koplalás. Elmondták, hogy a városba igyekeztek valami pénzt szerezni az Úr születésnapja megünnepléséhez. Az erdész először elkobozta a fenyőfákat, de aztán megesett rajtuk a szíve. „Sajnáltam őket – mondta. Magam előtt láttam a putrik képét, a leírhatatlan nyomort, az éhes purdékát, amint apjukat várják.” Újra találkozott velük, az erdészlakhhoz rendelte őket, visszaadta elkobzott fenyőiket, megtoldva számukat tíz fával, s megmutatta nekik, hol adhatják el azokat. Estefele újra látta őket, amint tele zsákokkal igyekeztek hazafele, s erdészünk örömmel gondolt arra, hogy ha nem is pompás ajándékokkal, de legalább jó falatokkal a putriba is megérkezik az angyal, a nyomor sötétjébe egy kis világosságot gyűjt könyörülő szeretete.

Ilyen tettekre, a könyörülő szeretet tetteire van szükség ahhoz, hogy múljon a sötétség, a nyomor, a gyűlölet, világosságot és fényt, örömet és békeességet árasztó legyen az ünnep, e földi élet, amely a szeretet világossága nélkül sötétségbe borul, akárcsak a karácsonyfa, amelynek gyertyáit kioltja egy hirtelen támadt léghuzat. E tettekhez pedig világosságban járó, szeretetfényt árasztó emberekre van szükség, akik életük ünnep- és hétköznapjain egyaránt a költő Reményik Sándor gyönyörű vallomása szerint élnek: „...Ó csak legyen a fény forrása én, / Apró gyermekek bálványozott fája, / Én az idegen, én a jövevény. / Égő fenyőfa, égő áldozat, / Akit az isten ősi otthonából / Emberek öröme elhozat.” (A karácsonyfa énekel). A szeretet világosságával teremtsünk hát mi is örömet, igazi ünnepet a harmadik évezred első karácsonyán és minden időben. Ámen.

NŐNAPI KÖSZÖNTÉS

1Tim 2,9–15

Mai prédikációm – gondolom kitaláltatok – az asszonyokról, nőkről szól, de nemcsak az asszonyoknak, nőknek, hanem mindenkinek. Ilyenkor, március nyolcadika, a nemzetközi Nőnap táján, egészen természetes, hogy fokozott figyelemmel és tisztelettel fordulunk nőtestvéreink felé, s igyekszünk köszönteni őket, ha nem is mindannyiukat, de legalább a hozzánk közelállókat. A köszöntés többféle formát ölthet: lehet pompás virágcsokor vagy pazar ajándék, ám ha ezekre nem telik, egy szerető csók, egy kedves mosoly, egy jó szó vagy egy segítő, terheket könnyítő cselekedet is ünnepi köszöntő lehet azon nőtestvéreink számára, akik nem külső csillogásban, hanem a szív szeretetében és jóságában látják az élet igazi ajándékait.

Én, mint lelkész, a mai prédikációmmal köszöntelek Titeket, kedves Nőtestvéreim, amelynek alap gondolatát Pál apostol nőkhez intézett tanítása képezi. Mire tanítja, mire inti kora keresztény asszonyait, nőit az apostol? Mindenekelőtt arra, hogy „tiszteséges öltözetben, szemérmesen és mértéktelenesen ékesítsék magukat, ne hajfonatokkal és arannyal, gyöngyökkel vagy drága ruhával, hanem azzal, ami az istenfélelmet valló asszonyokhoz illik: jó cselekedetekkel.” Hiszem, hogy Pál keresztény erényekkel „ékeskedő” nőtestvérei megfogadták az apostoli intést. Nem úgy a mai, magukat keresztényeknek tartó nők egy része. Azok, akik ledéren, szemérmetlenül öltözködnek (valósággal kínálják magukat), s a cicomában, külsejük ékesítésében mértéktelenek. Hiába szép arcúak és alkatúak, ez hiúságuknak nem elég: festékek garmadájával, bodorított, idétlen divatú hajviselettel próbálják még „szebbé” tenni az Isten áldott adott természetes szépséget, miközben elcsúnyítják magukat! Testüket arannyal, gyönggyel, drága, de hiányos és visszataszító ruhakölteményekkel ékesítik, s közben – a tapasztalat legtöbbször igazolja – üres a fejük, s szívük, a lelkük, „éktelen”, tartalmatlan az életük, mert hiányzik belőle az erkölcs, a jó cselekedetek igaz ékessége. Találóa írta az egyik katolikus egyházi író, hogy az ilyen nők esetében a „miniszoknya – mini erkölcs”-csel társul, ellenben a „szép és elegáns női divat első kelléke s elengedhetetlen vonása: szemérmes.” (Léstyán Ferenc)

A szemérmetlenül öltözködő, csak külsejükre adó nőkből általában, sajnos, hiányzik az „istenfélelem”, a vallásosság, az egyház és templom szeretete, melyeket feleslegesnek és nevetségesnek tartanak. Nem érdeklí őket az egyházi élet, nem kívánják megismerni és meghallgatni lelkészüket, sőt, azt sem tudják, merre nyílik a templom vagy a lelkészi lakás ajtaja. Egy idős lelkész délutáni sétáját megzavarta az eső. Felhúzta esernyőjét, s nyugodtan folytatta útját. Ám ekkor egy kirívóan öltözött-hölgyet pillantott meg, akinek nem volt esernyője. Azonnal felajánlotta neki esernyője védelmét, s mindketten „megúszták szárazon” a hirtelen támadt zivatart. Elválásukkor a lel-